

Redovisning av åtgärder med anledning av revisions- rapporter kopplade till 2024 års verksamhet

Erik Holmer/Henrik Persson/Mikael Cederberg

Fastställd av direktionen 2025-05-26 § 15

Jämtlands
Gymnasieförbund

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1 Bakgrund.....	3
2 Redovisning av åtgärder	3
2.1 Grundläggande granskning 2024.....	3
2.1.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning.....	3
2.1.2 Ekonomistyrning och uppföljning.....	5
2.1.3 Intern kontroll.....	5
2.2 Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31.....	6
2.2.1 Årsredovisningens räkenskaper	6
2.2.2 God ekonomisk hushållning.....	7
2.2.3 Balanskravsresultat.....	8

1 Bakgrund

Revisorerna i Jämtlands gymnasieförbund har i ett missiv daterat 2025-03-19 framfört en önskan om att direktionen yttrar sig över de slutsatser och rekommendationer som presenterats i revisionsrapporterna:

- Grundläggande granskning 2024
- Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Direktionens svar ska innehålla synpunkter på de framförda slutsatserna samt ange vilka eventuella åtgärder som planeras, inklusive en tidsplan för när dessa åtgärder beräknas vara genomförda.

2 Redovisning av åtgärder

2.1 Grundläggande granskning 2024

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om direktionen har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Granskningen utgår ifrån kommunallagen, ägardirektiven samt tillämpbara interna regelverk, policys och beslut. Revisionen omfattar tre områden: verksamhetsstyrning och uppföljning, ekonomistyrning och uppföljning samt intern kontroll.

2.1.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Revisionsfrågor

- Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ägardirektiv som fullmäktige fastställt?
- Har direktionen säkerställt att verksamheten även i övrigt bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som direktionen fastställt?
- Har direktionen säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamheten?
- Vidtar direktionen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende verksamhetsresultat under året?

Revisorernas bedömning

Revisorernas bedömning är att förbundsdirektionen delvis har en tillräcklig styrning och uppföljning av förbundets verksamhet. Bedömningen grundar sig på att förbundet i sin verksamhetsplan har en tydlig koppling till ägarnas krav i direktivet. Målen är formulerade så att de anses mätbara, däremot bedömer revisorerna att de kan utvecklas genom att komplettera verksamhetsplanen med referensvärden för att stärka transparensen vid utvärdering av målnöjdhetsplan.

Vidare grundas bedömningen på att utbildningsmålen följs upp per delår (efter avslutat läsår), medan de strategiska målen endast följs upp i årsredovisningen. Bedömningen är att även de

strategiska målen bör följas upp i samband med delårsrapporteringen, detta för att tidigare kunna identifiera nödvändiga åtgärder som krävs för att nå målen i verksamhetsplanen.

Revisorernas rekommendationer

- Säkerställ att uppföljning av även de strategiska målen omfattas av delårsrapporten, detta för att tidigt kunna identifiera om eventuella åtgärder behöver vidtas för att nå målen.
- Överväga om målen i verksamhetsplanen behöver kompletteras med referensvärden, detta för att stärka transparensen vid utvärdering av måluppfyllelse.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att uppnå samtliga mål för verksamheten.

Direktionens synpunkter

Direktionen har under 2024 gjort en översyn av målstrukturen i verksamhetsplanen. Syftet har varit att på ett tydligare sätt knyta utbildningsmålen till det nationella kvalitetssystemet för skolan. Det nationella kvalitetssystemet är framtaget för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i Sveriges skolformer.

Den nya målstrukturen som beslutades av direktionen i verksamhetsplanen för 2025 består av fyra strategiska mål och fyra övergripande målsättningar för utbildningsverksamheten. De övergripande målsättningarna konkretiseras i sju delmål.

För vart och ett av de strategiska målen och utbildningsmålen finns ett antal nyckeltal som ska bidra till att synliggöra olika perspektiv på måluppfyllelsen. Utifrån en analys av nyckeltalens utveckling över tid och i förhållande till andra jämförbara huvudmän sätts inför varje verksamhetsår ett målvärde att nivån ska förbättras eller bibehållas.

Måluppfyllelsen fastställs i slutet av kalenderåret i samband med årsbokslut. En delredovisning gällande utbildningsmålen sker även i delårsrapporten för augusti. Målet kan bedömas vara helt eller delvis uppfyllt om utvecklingen är positiv i förhållande till målvärdet för respektive nyckeltal. Genom den nya målstrukturen tillåts en prioritering bland de olika målen. Det betyder att delmål där förbundet har en sämre måluppfyllelse kan ges en högre prioritet i budgetarbetet, vilket väntas ge en positiv effekt för måluppfyllelsen.

Revisorerna rekommenderar att de strategiska målen ska omfattas av uppföljningen i delårsrapporten. De strategiska målen tar sikte på medlemskommunernas huvudsakliga syfte med bildandet av ett kommunalförbund, nämligen att verka för en hög utbildningsnivå i regionen, och målet att kunna erbjuda en modern gymnasieskola av hög kvalitet och produktivitet. Eftersom medlemskommunerna överlämnat hela ansvaret för gymnasieskolan till förbundet, omfattar de nyckeltal som redovisas samtliga elever folkbokförda i kommunerna, oavsett huvudman.

Syftet med de strategiska målen är därmed att medlemskommunerna ska få en övergripande bild av kvaliteten på ungdomarnas gymnasieutbildning i förhållande till satsade resurser. Direktionen bedömer att en uppföljning av de strategiska målen i årsbokslutet är tillräcklig för att medlemskommunerna ska kunna bedöma i vilken utsträckning förbundet lever upp till syftet med samverkan.

Planerade åtgärder

De rekommenderade åtgärderna har redan vidtagits.

2.1.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Revisionsfrågor

- Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ekonomiska direktiv som fullmäktige fastställt?
- Har direktionen säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi?
- Vidtar direktionen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

Revisorernas bedömning

Revisorernas bedömning är att förbundsdirektionen delvis har en tillräcklig styrning och uppföljning av förbundets ekonomi. Bedömningen grundar sig på att förbundet antagit en budget för verksamhetsåret. Ekonomin följs upp i samband med delårsrapporter (per april samt per augusti) och slutligen i årsredovisningen.

Vidare grundar sig bedömningen på att förbundet rapporterar ett negativt resultat jämfört med budget och att vi saknar spårbarhet till vidtagna åtgärder för att stävja det ekonomiska underskottet. Dock noteras att rapporterat resultat i samband med bokslut är bättre än vad prognosen visade i augusti, vilket tyder på att vissa åtgärder vidtagits och fått viss effekt.

Revisorernas rekommendationer

- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att nå de ekonomiska målen (budget).

Direktionens synpunkter

Medlemskommunerna har ett årshjul där direktionens presidium och tjänstemannaledning löpande träffar kommunstyrelsens ordförande och kommundirektörer med syfte att följa upp förbundets måluppfyllelse och ekonomi, samt fatta beslut om kommande års ägardirektiv.

Vad gäller ekonomin för 2024 var samtliga i ägarkretsen införstådda i att förbundet prognostiserade ett tillfälligt underskott för verksamhetsåret kopplat till den extraordinära utvecklingen av bland annat pensionskostnaderna. I stället för att uppdra till förbundet att göra tillfälliga kostnadsnedskärningar under budgetåret medgavs förbundet, dels att använda en del av ett förhållandevis stort eget kapital för att täcka underskott under 2024, dels att slippa återställa det så kallade balanskravet.

Direktionen har således uppfyllt de ekonomiska förväntningar och krav som medlemmarna ställde i ägardirektiven för 2024. Notabelt är att underskottet i slutändan också blev lägre än förväntat.

Planerade åtgärder

Inga åtgärder utöver redan vidtagna.

2.1.3 Intern kontroll

Revisionsfrågor

- Har direktionen skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Finns en tydlig process för uppföljning av den interna kontrollen som involverar direktionen?
- Vidtar direktionen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

Revisorernas bedömning

Revisorernas bedömning är att förbundsdirektionen inte har en tillräcklig intern kontroll och uppföljning. Bedömningen grundar sig på att förbundet antagit en internkontrollplan för 2024, men att denna saknar information om riskvärdering. Vidare grundar sig bedömningen på att förbundet saknar en dokumenterad uppföljning av den interna kontrollen under verksamhetsåret. Enligt ägardirektiv och interna riktlinjer ska internkontrollen utvärderas årligen, men då vi saknar spårbarhet till att detta kan vi inte bedöma att förbundsdirektionen följt upp den interna kontrollen. Avsaknad av uppföljning gör det inte heller möjligt att bedöma huruvida det funnits behov för åtgärder.

Revisorernas rekommendationer

- Utveckla processen för uppföljning av internkontroll och säkerställ att uppföljning sker årligen och rapporteras till direktionen.

Direktionens synpunkter

Direktionen tar till sig revisionens synpunkter om att förbundets nuvarande uppföljning, process och dokumentation vad gäller intern kontroll har brister och behöver utvecklas. För närvarande fastställs prioriterade åtgärder inom intern kontroll årligen i verksamhetsplanen utifrån riskbedömningar i förbundskansliets plan för verksamhetsutveckling. Direktionen bedömer att risk- och väsentlighetsanalysen som ska ligga till grund internkontrollplanen har en förbättringspotential, liksom uppföljningen av den interna kontrollen.

Planerade åtgärder

Förbundet ska genomföra en risk- och väsentlighetsanalys som omfattar det egna verksamhetsområdet. Analysen ska årligen uppdateras och ligga till grund för vilka kontrollmoment som tas med i den interna kontrollplanen. I riskbedömningsprocessen identifieras och bedöms sannolikheten för och potentiell påverkan av olika risker för organisationen. Interna kontroller identifieras sedan och utvärderas för att fastställa hur lämpliga de är för att minska risken för att säkerställa att kvarvarande risk är på hanterbara nivåer.

2.2 Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Syftet med granskningen har varit att bedöma om förbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner. Granskningen utgår ifrån kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR). Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger bedömning även på interna regelverk och instruktioner samt direktionsbeslut. Revisionen omfattar tre områden: årsredovisningens räkenskaper, god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat.

2.2.1 Årsredovisningens räkenskaper

Revisionsfrågor

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?

- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?

Revisorernas bedömning

Enligt revisorernas bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR. Drift- och investeringsredovisningen har upprättats i enlighet med LKBR.

Revisorernas rekommendationer

Inga

Direktionens synpunkter

Inga

Planerade åtgärder

Inga

2.2.2 God ekonomisk hushållning

Revisionsfråga

- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som direktionen beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?

Revisorernas bedömning

Grundat på en översiktlig granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger revisorerna anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med det finansiella målet gällande resultatet som direktionen fastställt i budget 2024.

Gällande det finansiella målet om nettokostnader konstaterar vi att det i årsredovisningen saknas en tillräcklig tydlig avrapportering av utfallet för att det ska vara möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de mål som direktionen beslutat. Vi anser att målen bör kunna följas upp och utvärderas i årsredovisningen för att möjliggöra en effektiv styrning och ledning.

Vi uppfattar att fastställda mål för god ekonomisk hushållning är finansiella mål, medan fastställda verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning saknas.

Revisorernas rekommendationer

- Vi rekommenderar förbundet att fastställa verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Direktionens synpunkter

I verksamhetsplanen för 2025 har direktionen antagit ett strategiskt mål som rör god ekonomisk hushållning med följande formulering: Jämtlands gymnasieförbund har en verksamhet med hög kvalitet som är kostnadseffektiv. För målet finns två nyckeltal som ska synliggöra måluppfyllelsen: (1) Andel elever i medlemskommunerna som slutför gymnasieskolan inom fyra år med gymnasieexamen eller studiebevis, och (2) Medlemskommunernas sammanlagda nettokostnadsavvikelse (NKA). Målet är att andelen elever med gymnasieexamen eller studiebevis ska öka, i enlighet med ägardirektivet.

För NKA finns inget målvärde eftersom det inte ligger inom direktionens mandat att påverka, då budgetramen fastställs av medlemskommunerna i ägardirektivet. Däremot visar NKA kostnadsnivån per elev i jämförelse med andra kommuner i samma kommungrupp, enligt den indelning som RKA (rådet för kommunala analyser) fastställt. Beräkningsmodellen för NKA utgår från en referenskostnad som tar hänsyn till att kommunerna har olika förutsättningar strukturellt och befolkningsmässigt. Direktionen har bedömt att nyckeltalen i kombination visar om verksamheten uppfyller kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning.

Planerade åtgärder

Inga åtgärder utöver redan vidtagna.

2.2.3 Balanskravsresultat

Revisionsfråga

- Efterlever förbundet balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

Revisorernas bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, är tillräckligt motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

Revisorernas rekommendationer

Inga

Direktionens synpunkter

Inga

Planerade åtgärder

Inga